

FOTO: GUILLERMO MOLINER

A les recepcions dels diaris hauria d'haver-hi un divan

Inventors,
bojos i maníacs
de tota mena
visiten les
redaccions
per explicar
la seva vida

Quan li va dir que volia parlar amb un periodista del diari, el vigilant jurat va dubtar abans de deixar-lo passar. Hi havia alguna cosa estranya en la seva manera de vestir, fins i tot en la seva manera d'expressar-se. El guarda li va demanar el carnet d'identitat, tal com és habitual, i amb una rutina esbalaïdora el va deixar passar. Al cap de pocs minuts el personatge es trobava davant dels atònits ulls i orelles d'un redactor al qual explicava que convocaria una roda de premsa i que, si el seu diari no hi enviava ningú, podria prendre represàlies. L'home, embotit en un trajo de pana passat de moda, va amenaçar de concentrar-se i deixar el periòdic inco-

municat en un moment. Es va identificar com a íntim amic d'Isidoro, "el del partit en el poder", i per posar la guinda a la seva peculiar presentació es va mostrar disposat a ensenyar al periodista el seu carnet d'agent secret. Si encara hi havia dubtes, el poderós credencial les va dissipar en un tres i no res. El carnet identificava aquell subjecte com un intern més d'un centre psiquiàtric del cinturó barceloní. L'anècdota, rigorosament certa, és una més de les que amb massa freqüència es repeteixen a la redacció de qualsevol diari. Quan s'acosten històries com aquesta, no n'hi ha prou amb vigilants jurats astuts o conserges espavilats. Els bojos de la informació no són pas

Recepció de La Vanguardia

pas només els que estan asseguts cada dia rera els terminals informàtics, sinó també els que hi acudeixen per explicar-los les seves neures.

Josep Carles Rius, en la seva etapa anterior com a redactor en cap d'*El Periódico de Catalunya*, solia fer broma amb la necessària figura del "redactor de bata blanca" que, com un improvisat psiquiatre, havia de sortir a atendre una visita que amenaçava de convertir-se en un alienat personatge. De motius no n'hi faltaven pas.

En una ocasió, un jove va arribar a *El Periódico* i va demanar el redactor de successos. "Vinc a explicar-los un cas clar de màfia policíaca. En un local d'un carrer de l'Eixample, uns policies hi van cada dia a cobrar un impost completament il·legal. Avui mateix, aquests policies m'han estat seguint per impedir-me que els ho expliqués a vostès".

Al principi la història semblava interessant, fins que "gola profunda" va empal·lidir, va mirar al voltant seu, a la biblioteca on es mantenia l'entrevista, i va dir, molt seriós: "Perdoni, no puc continuar parlant. Un dels que em persegueixen m'està llegint els llavis des del carrer". Estava d'esquena a la finestra, i ningú no podia veure-li la cara, tret del periodista. De sobte, es va oblidar dels periodistes i va dir que feia tard a una cita, que no sabia com sortir del diari, i que volia fer-ho per la porta falsa, i que per això necessitava un carnet de premsa, que venia de la farmàcia, que tenia una recepta, i en ella, la clau: antidepressius. La cita era amb el seu psiquiatre.

No va faltar, en els últims mesos, a la redacció d'*El Periódico de Catalunya*, l'inventor d'uns contenidors d'escombraries que serien ideals pels pròxims Jocs Olímpics. La periodista Teresa Pérez encara va rebre la visita d'aquell bon home. També hi ha hagut autors de poesia o endevins, i això sense obli-

dar les manies persecutòries que, com en el divan del psiquiatre, afloren en els seients de la sala d'espera que fa de filtre a qualsevol redacció.

Fa només unes setmanes, en *El Periódico* va aparèixer un altre individu curiós. El va haver d'atendre el senyor Cano, el bon i estimat conserge. El visitant va mirar de convèncer-lo que havia comprat uns raïms que podrien estar enverinats o adulterats. Tenien la pellofa negra, però de dins eren verds. Alguna cosa no lligava, i volia que algun periodista ho investigués. Al senyor Cano li va costar no pas poc treure's de sobre aquell preocupat consumidor.

La Mercè Conesa també en sap un niu, de les follies mundanes que visiten els diaris. Ella, que fins fa ben poc feia de redactora de tribunals, va haver de torregar durant anys casos dignes del millor dels psiquiatres. Però n'hi ha un de molt especial que no pot oblidar: "Una dona venia un cop a la setmana des de Palafrugell a Barcelona amb taxi per denunciar que el seu gendre estava vinculat amb ETA. Quan vaig comentar el cas amb alguns companys, em vaig assabentar que ja havien parlat amb ella, i vaig saber que estava boja". Conesa somriu quan pensa en "un anglès que va venir a *El Periódico* amb una pancarta dient que pertanyia a una associació internacional de defensa dels pares, i en el fons, només volia un lloc on dormir". Ella mateixa ha rebut també nombroses cartes de persones aparentment alienades, com ara la d'una dona enamorada d'un conegut jutge de Barcelona que va arribar a revelar que "feia d'auxiliar interina en un jutjat i no va acceptar el càrrec de jutgessa quan l'hi van oferir".

El món judicial dóna molt de si a l'hora de generar històries increïbles, com la que va viure el redactor de tribunals Jesús González Albalat: "Una tarda es va presentar a la redacció un home que se sentia perseguit i que deia que tenia una bona amiga a la CIA. Aquell bon home, que va confessar que li deien 'el

FOTO: MERCÈ TABERNER

**Els periodistes
han de fer
sovint de
psiquiatres**

Leopoldo Ortega-Monasterio
aconsella al periodista
que avisi els familiars
del boig que el visiti

“És una variant
del clàssic
concepte
de personalitat
psicopàtica”,
opina
el psiquiatre
Leopoldo
Ortega-
Monasterio

FOTO: MERCÈ TABERNER

Boig', em va arribar a explicar que l'havien tancat en un psiquiàtric perquè el perseguien". González Albalat apunta, tanmateix, que "aquests casos no s'han de confondre mai amb els de les persones que s'adrecen als diaris per algun procés judicial que, per a elles, és el més important del món".

Bru Rovira, de *La Vanguardia*, fa mesos que rep les insistents trucades d'un malalt mental amb aires de científic. "Tot va començar amb un reportatge que vaig fer sobre un sanatori mental. Un dels interns va veure el seu nom publicat en el diari, i a partir d'aquell moment es va pensar que podia ser profeta i que tenia més coses per dir. De dos anys ençà, cada vegada que passa alguna cosa important em truca per donar-me la seva opinió i demanar-me que la publiquem". Bru guarda un especial record d'un altre cas increïble, "el d'un home que en els aniversaris dels assassinats de Jack l'esbudellador" en publicava esqueles al diari".

La *Vanguardia*, per la seva peculiar situació geogràfica en el centre mateix de Barcelona, acull molts d'aquests estranys visitants. José María Castro, que, igual que en Bru Rovira, treballa a la secció de Societat, n'ha conegut alguns. "Un conseege em va avisar que havia arribat una visita. Vaig sortir a atendre-la i vaig veure que portava un bloc impressionant. Me'l va ensenyar i vaig comprovar que hi apuntava qualsevol cosa que passava, i això des de feia 20 anys", explica en Castro. En aquest cas, com en molts d'altres, una de les dificultats més grans és la de desempal·legar-se de la visita sense semblar gros-ser o provocar reaccions estranyes. "Li vaig dir que el que ell necessitava era un historiador, i no pas un periodista, i va marxar convençut", afegeix en José María.

Francesc Peiró, també de *La Vanguardia*, ha rebut molts alienats. "Potser

perquè sóc el més nou de la meva secció", diu. "Fa uns dies, va venir una noia que volia parlar amb un expert en política internacional, perquè havia conegut un saharià i des de llavors la perseguien, tot i que, segons que deia ella mateixa, no era molt guapa", explica en Peiró, al qual moltes d'aquestes visites no se li apareixen pas per sorpresa. "El conserge ja t'avisava que ha arribat un boig", confessa.

Josep Carles Rius, coordinador de Societat de *La Vanguardia*, està convençut que aquestes visites mai no han de ser rebutjades pels redactors d'un diari. "S'ha d'atendre a tothom, perquè de 100 visites poden sortir dues bones notícies, i aquest dos per cent d'informació no es pot refusar", diu en Rius. "També se'ls ha d'escoltar per elegància, perquè per a molta gent que se sent desesperada, l'entrevista amb un periodista és la seva última oportunitat", assegura, mentre recorda la visita d'un pintor de Sabadell que es feia passar per Dalí i insistia perquè l'entrevissessin.

Els al·lucinats que creuen haver vist extraterrestres o plats voladors són una classe a part entre els que semblen haver perdut el seny o confonen, en un moment donat, la realitat. "Una vegada, una discoteca utilitzava un làser que es veu que es reflectia en el cel sobre el Tibidabo, i van començar a trucar persones al diari pensant-se que es tractava d'ovnis", recorda Joaquim Coca, redactor en cap d'*El Periódico*, el qual, com que està a tancament, s'ocupa, de matinada, de les visites i les trucades singulars.

"Un home", explica en Coca, "em va dir que tenia un problema laboral i que mataria d'un tret el seu fill. Vaig intentar comprendre'l i parlar amb ell, però devia sospitar que no ens el crèiem. Ens va posar el seu fill al telèfon, i el petit ens va dir, enmig de plors, que el seu pare era policia". Coca pensa que aquestes trucades desesperades es reben en els diaris perquè els que les fan "necessiten un notari d'urgència, i a

Recepció del
Diari de Barcelona

més consideren que poden ser notícia". Els que van sentir parlar de veres d'extraterrestres van ser Josep Maria Huertas i Josep Martí Gómez. Un bon dia de 1968, tots dos van publicar una entrevista amb tot un personatge que assegurava que tenia contactes amb visitants d'altres mons, i que podia parlar-hi dient 'Om, om, om, om...'. "Sentint parlar aquest home, un arriba quasi a convèncer-se de tot això, amb l'aclaparador to de seguretat que dóna a les seves afirmacions", confessava aleshores el tàndem Huertas-Martí. Ambdós van publicar aquesta curiosa història en *El Correo Catalán*, a manera d'entrevista. Les al·lucinants respostes del personatge van veure així la llum a les planes d'un diari. La profecia de l'encontre en la tercera fase "entre Solsona i Sant Llorenç de Morunys" va arribar a fer-se pública, i aquell foll va tenir l'oportunitat d'aclarir que "la lluna està habitada, i no solament per selenites. Viuen en estructures subterrànies, ateses les condicions geogràfiques de l'escorça".

Aquesta seguretat en ells mateixos és el que dóna als bojos que acudeixen als periòdics la força per superar tots els controls i accedir al periodista. "Es tracta de persones que pateixen un error de judici inamovible que els afecta el comportament i tota la personalitat, que queda impregnada de la vivència delirant", explica Leopoldo Ortega-Monasterio. Segons aquest professor de psiquiatria, els malalts mentals que acudeixen als diaris tenen personalitats psicòtiques delirants, i el seu deliri pot ser coherent o desorganitzat. Aquest conegut forense i psiquiatre creu que és determinant en el fenomen de les visites d'un boig a una redacció "la proximitat que té el ciutadà amb els mitjans de comunicació, perquè estan a l'abast de la seva mà, cosa que permet que s'hi familiaritzi".

No tots els casos es circumscriuen en els límits de la malaltia mental. "Hi ha una patologia de la personalitat", explica Ortega-Monasterio, "que no arriba a ser pròpiament delirant, sinó que es tracta d'actituds 'fanàtico-passionals' sobre una base de personalitat de tipus paranoide. Són persones rígides amb desviació de la raó, però que no arriben precisament a elaborar un deliri, sinó allò que en diríem una actitud deliroide, que ve a ser una actitud passional i inamovible que no arriba a una dimensió delirant". Segons aquest psiquiatre, "no es tracta pròpiament de malalts mentals, sinó d'anomalies de la personalitat que generen conflictes en les seves relacions interpersonals; és una variant del clàssic concepte de personalitat psicopàtica".

Si bé els periodistes que han actuat en més d'una ocasió com a improvisats psiquiatres han sabut resoldre la atípica situació, no està de massa el consell del professional: "Quan es rep una d'aquestes persones, cal parlar amb ella i intentar que digui el telèfon d'algun familiar, perquè se'l pugui avisar i que el vingui a recollir". Si el malalt manifesta violència —cosa que no ha passat mai, segons els que hem entrevistat per a la realització d'aquest reportatge—, "s'hauria de cridar la Guàrdia Urbana, que coneix els llocs on podria rebre tractament".

D'històries com les que s'han explicat aquí en passen sovint en qualsevol redacció. Encara que algunes d'aquestes vivències siguin molt més increïbles que altres, i tot i que la majoria facin somriure, la veritat és que darrere seu es fonen els drames de la soledat, la incomunicació i la marginació. Al periodista, com al psiquiatre, només li queda escoltar, per ajudar tant com sigui possible.

Plats voladors,
persecucions
polítics
que només
existeixen en la
imaginació dels
informants i
dramas
familiars són
alguns dels
temes més
freqüents